

แนวนโยบาย

ของสำนักงานคณะกรรมการการนโยบาย

รัฐวิสาหกิจ

ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

คำนำ

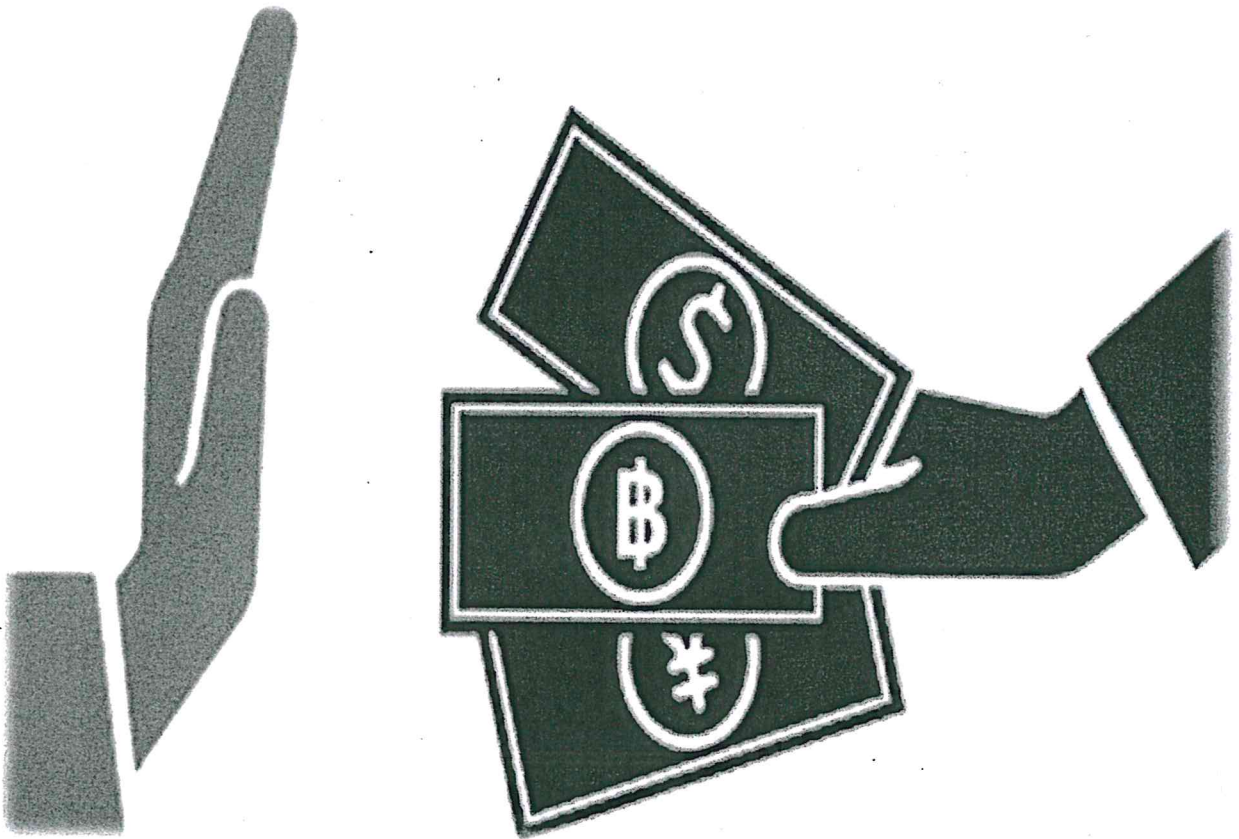
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไป ตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการ โดยมีชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซง การปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณา ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มี มาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่ ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ โดยกำหนดให้รัฐต้องจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต

แนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้าน การทุจริต ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้กับบุคลากรของ สคร. ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับบริหาร ถึงระดับผู้ปฏิบัติงาน รวมถึง บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาที่กระทำกับ สคร. ใช้เป็นแนวทางในการยึดถือปฏิบัติงาน เพื่อใช้ในการปราบปราม ป้องกันการทุจริต ปูพื้นฐานความคิดและจิตสำนึกให้มีระบบคิดฐานสอง เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมของ ประเทศชาติ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ โดยกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม จึงได้จัดพิมพ์ แนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตฉบับนี้ขึ้น เพื่อเผยแพร่ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว รวมถึงบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ตาม สัญญาที่กระทำกับ สคร. สำหรับยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ประกาศเจตนารมณ์	๔
คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ	๕
มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ	๗
แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริต	๘
ข้อมูลทั่วไปของ สคร.	๑๐
แนวนโยบายการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และแนวทางการปฏิบัติ	๑๒
แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตด้วยหลัก ๓ ป.	๑๔
๑. ปราบ	
๒. ป้อง	
๓. ปลุก	
การร้องเรียน/แจ้งเบาะแส	๒๔
ภาคผนวก	
ใบลงนามรับทราบ แนวนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต	๒๖
แบบฟอร์มการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)	๒๗
กฎหมายที่กำหนดลักษณะการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่	๒๘

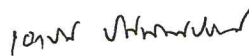

ประกาศเจตนารมณ์

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เป็นหน่วยงานภาครัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง ปฏิบัติภารกิจ บริหารและพัฒนารัฐวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ โดยการเสนอแนะนโยบายและมาตรการกำกับดูแล การประเมินผล และการพัฒนารัฐวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ มีเจตนารมณ์ให้การปฏิบัติราชการมีความโปร่งใส มีคุณธรรม สามารถตรวจสอบได้ เพื่อประโยชน์อันสูงสุดของแผ่นดินเป็นสำคัญและเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและการสร้างระบบราชการที่ใสสะอาด

ในฐานะผู้บริหารของ สคร. มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้มีการจัดทำแนวนโยบาย สคร. ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต เพื่อมีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่มีความชัดเจน โปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรม ปราศจากการทุจริต ประพฤติปฏิบัติและดำรงตนอยู่ด้วยความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของการเป็นข้าราชการ ใช้ดุลยพินิจที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา

แนวนโยบาย สคร. ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตฉบับนี้ ได้รวบรวมหลักการ นโยบายการปฏิบัติราชการ รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริต ด้วยหลัก ๓ ป. (ปราบ ป้อง ปลุก) เพื่อให้บุคคลทุกระดับของ สคร. นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป และเพื่อเป็นการแสดงถึงพันธะสัญญาระหว่าง สคร. และบุคลากรของ สคร. จึงขอให้บุคลากรทุกคนได้ลงชื่อรับทราบตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมแนวนโยบาย สคร. ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตฉบับนี้ พร้อมทั้งยอมรับเป็นหลักการในการปฏิบัติต่อไป

นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

นางปานทิพย์ ศรีพิมล

ที่ปรึกษาด้านพัฒนารัฐวิสาหกิจ

นายชาญวิทย์ นาคบุรี

รองผู้อำนวยการสำนักงาน

คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

นางสาวปิยวรรณ ล่ำมกิจจา

รองผู้อำนวยการสำนักงาน

คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

นางสาวรสสา กาญจนสาย

ผู้อำนวยการกองพัฒนารัฐวิสาหกิจ ๒

รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษา

ด้านการประเมินผลรัฐวิสาหกิจ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๖๙/๒๕๕๗

เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ

เพื่อให้การบริหารราชการของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ประชาชน รวมทั้ง เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคมและผลประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การทุจริตประพฤติมิชอบ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ทุกภาคส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐโดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการ บริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ่าละออง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบได้

ข้อ ๒ ในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการ หรือเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ให้หัวหน้าส่วนราชการและ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการ ทางปกครองและมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

ข้อ ๓ ในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้า หน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ อย่างเคร่งครัด ข้อ ๔ กรณีที่หัวหน้า ส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ถือเป็นความผิดวินัย หรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการแสวงหารวบรวม และดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับ การทุจริตในภาครัฐ รวมทั้งติดตาม เร่งรัดผลการดำเนินงานตามข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ และรายงานผลการ ปฏิบัติพร้อมทั้งเสนอความเห็นให้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติทราบและพิจารณาอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

**มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ
ตามที่คณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบตามคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เสนอ**

มีใจความว่า “ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอมาตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกอบกับมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามที่เลขาธิการคณะรักษาความสงบแห่งชาติเสนอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการอย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณี que เจ้าหน้าทีของรัฐ มีความผิดเพราะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ”

สำหรับ มาตรการดังกล่าว คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีนโยบายสำคัญและเร่งด่วนในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นที่เชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชน ซึ่งแม้ที่ผ่านมารัฐบาลจะได้กำหนดมาตรการในการขับเคลื่อนการดำเนินการเรื่องดังกล่าวให้เกิดผลมาอย่างต่อเนื่อง แต่จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ทั้งจากข้อร้องเรียนและผลการตรวจสอบการทุจริตในระบบราชการ แสดงให้เห็นว่า ยังคงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการ อย่างจริงจังและเข้มงวด เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรม และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจแก่ประชาชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๔๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบราชการดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จ ภายใน ๗ วัน แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อรับทราบทันที และให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยหรือทางอาญาโดยเร็วซึ่งจะต้องให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ในระหว่างนี้ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

กรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามิใช่เหตุน่าเชื่อถือ และเป็นกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการหรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจสรุป ความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นมูลความผิด ให้พิจารณาปรับย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ไปดำรงตำแหน่งอื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่อาจมีผลต่อการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่ เป็นเรื่องร้ายแรงหรือมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจ ของประชาชน ให้เสนอให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในอัตรากำลังชั่วคราว เป็นกรณีพิเศษในสำนักนายกรัฐมนตรี และดำเนินการตามมาตรการ

ที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดกรอบอัตรากำลังชั่วคราว ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๘/๒๕๕๙ เรื่องมาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ ในหน่วยงานอื่นของรัฐและการกำหนดกรอบอัตรากำลังชั่วคราวลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ในกรณีที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีหลักฐานควรเชื่อได้ว่าสามารถสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยต่อข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรี เจ้าสังกัดเพื่อทราบความคืบหน้าและเร่งรัดการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนหรือออกจากตำแหน่งก็ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และในกรณีที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาดำเนินคดีโดยทันที

กระบวนการพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ ที่เกี่ยวข้องตามปกติ แต่ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วโดยพิจารณาจัดลำดับตามความสำคัญ ความสนใจของประชาชน และมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่ดำเนินการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นความผิด ทางวินัยอย่างร้ายแรง แต่ไม่ถึงขั้นให้ปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการปรับย้ายจากตำแหน่งเดิม และห้ามปรับย้ายกลับไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ ในลักษณะเดิม หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่มีการลงโทษทางวินัย

ข้อ ๓ การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ให้ถือเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาให้มีการย้ายหรือโอน ไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นตามข้อ ๑ วรรคสองด้วย

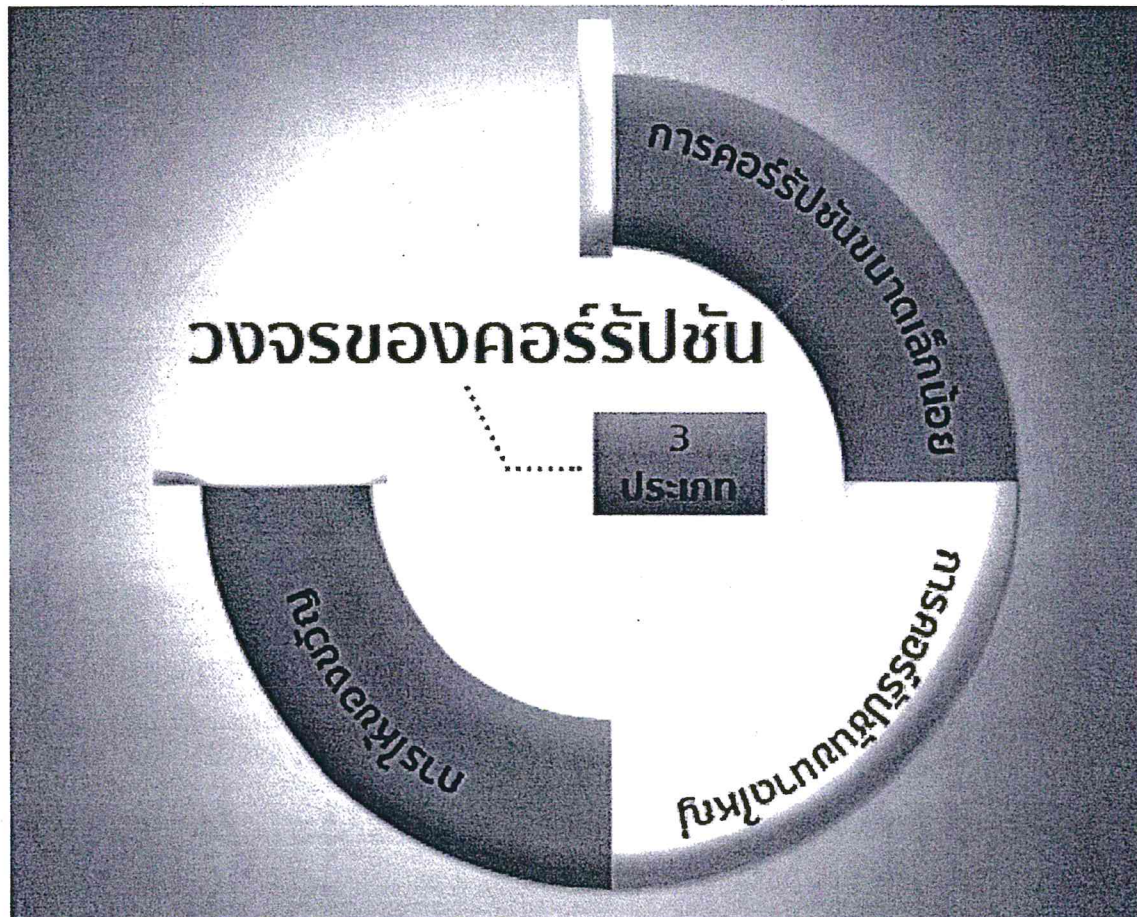
ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน หรือผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแส ในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การได้รับข้อมูลและหลักฐาน ในการดำเนินการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าการจงใจให้ข้อมูลเพื่อใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อมูลเพื่อให้มีการดำเนินการที่เป็นผลร้ายต่อบุคคลอื่นให้พิจารณาดำเนินการลงโทษบุคคลดังกล่าวอย่างเด็ดขาดด้วย

ข้อ ๕ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ยึดถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้โดยเคร่งครัดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริต

วงจรของการทุจริต (คอร์รัปชัน)

ประเภทของการทุจริต (คอร์รัปชัน) มีอยู่ ๓ ประเภท ได้แก่

๑. การคอร์รัปชันขนาดเล็กน้อย (petty corruption) คือ การรับเงินที่ไม่ชอบธรรม หรือไม่ถูกต้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก เพื่อดำเนินการบางอย่างให้กับผู้ที่ให้เงิน
๒. การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (big corruption) ซึ่งมักเป็นการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ระดับสูง ที่รับเงินในรูปแบบของสินบนเป็นเงินจำนวนสูง และโครงการใหญ่ๆ เช่น บริษัทต่างๆ
๓. การให้ของขวัญ (gift) เป็นการคอร์รัปชันอีกประเภทหนึ่ง เป็นการให้ตอบแทนในรูปแบบสิ่งของ หรือการให้ตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเชิญไปรับประทานอาหาร ซึ่งเป็นการพยายามสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิด

สาเหตุของการทุจริต

การทุจริตในวงราชการมีสาเหตุหลายประการ เช่น

๑. เจ้าหน้าที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรม
๒. ขาดกลไกในการลงโทษและการบังคับใช้กฎหมาย
๓. ขาดการตรวจสอบ และการควบคุม กำกับ ดูแล
๔. เจ้าหน้าที่ได้รับค่าตอบแทน/เงินเดือน ไม่พอกับการครองชีพ และมีปัญหาทางเศรษฐกิจ หรืออบายมุข
๕. สภาพการทำงานเปิดโอกาส เอื้ออำนวยต่อการกระทำทุจริต กระบวนการปฏิบัติงานมีช่องโหว่

รูปแบบของการทุจริตภาครัฐในสังคมไทย

สำหรับการทุจริตภาครัฐในสังคมไทย มีรูปแบบที่หลากหลาย สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ได้สรุปรูปแบบของการทุจริตภาครัฐในสังคมไทยไว้ดังนี้

๑. การทุจริตเชิงนโยบาย เป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยลโดยอาศัยรูปแบบของกฎหมาย หรือมติ คณะรัฐมนตรี หรือมติของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชน ส่วนใหญ่ เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม
๒. การทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นลักษณะการใช้อำนาจ และหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน ในฐานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ตน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
๓. การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง จะพบได้ทั้งในรูปแบบของการฮั้วตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบกำหนดรายละเอียด หรือสเป็คของงาน กำหนดเงื่อนไข คำนวณราคากลาง ออกประกาศประกวดราคา การรับและเปิดซอง การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญา ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล้วนมีช่องโหว่ ให้มีการทุจริตกัน ได้อย่างง่าย ๆ
๔. การทุจริตในการให้สัมปทาน เป็นลักษณะการแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทนให้ในลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการใดกิจการหนึ่ง
๕. การทุจริตที่เกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น ระบบการควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือมี ระบบการควบคุมที่ไม่เพียงพอ รวมถึงไม่มีการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งองค์กร มีการกระจายการปฏิบัติงานไปตามพื้นที่ต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทำให้การกำกับดูแลควบคุมการปฏิบัติงานไม่ทั่วถึง ทำให้เปิดโอกาสในการกระทำผิดได้อย่างง่าย
๖. การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ มีลักษณะเป็นการพยายามดำเนินการให้ได้บุคคลซึ่งมีสาย สัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง ในอันที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้องค์กรเหล่านี้มีความอ่อนแอ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

๗. การมีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการทุจริตที่บุคคลในฐานะข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้องที่ส่งผลกระทบที่เสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ
๘. การทุจริตโดยการปกปิดการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง การบิดเบ่งข้อมูลและให้การเท็จ
๙. การทุจริตโดยการใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่างๆ โดยอาศัยการใช้ดุลยพินิจ ตีความอย่างมีอคติและลำเอียง เพื่อประโยชน์หรือโทษแก่ผู้อื่น
๑๐. การทุจริตโดยการใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางมิชอบ การปลอมแปลง เอกสาร และการฉ้อฉล
๑๑. การทุจริตโดยไม่กระทำการตามหน้าที่ แต่ใช้ระบบพรรคพวกแทน เช่น การจัดฮั้วประมูล
๑๒. การทุจริตโดยการให้และการรับสินบน การขู่เข็ญบังคับ และการให้สิ่งล่อใจ การทุจริตโดยการยอมรับของขวัญที่ไม่ถูกต้อง เช่น เชื้อของของขวัญมูลค่าสูงกว่าที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด

ข้อมูลทั่วไป

ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นเสาหลักด้านรัฐวิสาหกิจ หลักทรัพย์ของรัฐ และการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

๑. เสนอแนะนโยบาย แผน กฎหมาย ระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ
๒. กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาวิสาหกิจให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบาย แผน กฎหมาย และมาตรการที่เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาวิสาหกิจ
๓. ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการของการบริหารและพัฒนาองค์กรแก่รัฐวิสาหกิจ
๔. ดำเนินการบริหารหลักทรัพย์ของรัฐในวิสาหกิจและกิจการที่รัฐถือหุ้นต่ำกว่าร้อยละห้าสิบของทุนทั้งหมด
๕. ดำเนินการเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ
๖. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ภารกิจหลัก

“บริหารและพัฒนาวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ โดยการเสนอแนะนโยบายและมาตรการกำกับดูแล การประเมินผล และการพัฒนาวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพรัฐวิสาหกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ทรัพย์สินของรัฐ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ”

ยุทธศาสตร์

๑. พัฒนาและยกระดับประสิทธิภาพในรัฐวิสาหกิจให้เข้าสู่ในระดับสากล
๒. บริหารจัดการและเพิ่มมูลค่าหลักทรัพย์ของรัฐอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เชิงรุก และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศ
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนึงการดำเนินการมีความโปร่งใสเชื่อถือได้และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน
๔. พัฒนาศักยภาพบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้ตามเป้าหมายและมีคุณภาพ
๕. พัฒนาปรับปรุงระบบและกระบวนการภายในสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจให้การปฏิบัติงานภายในและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปณิญาญายุกัษั

วันที่ ๑๑ เดือน สิงหาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมวายุภักษ์ ๔ กระทรวงการคลัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นวันที่มีการลงนามบันทึกความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการทุจริตร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ องค์การต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) โดยนายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นายวิสุทธิ ศรีสุพรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง และ ดร. สมชัย สัจจพงษ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ด้วยฉันทานุมัติจาก นายมนัส แจ่มเวหา อธิบดีกรมบัญชีกลาง นายประสงค์ พูนธเนศ อธิบดีกรมสรรพากร นายกุลิศ สมบัติศิริ อธิบดีกรมศุลกากร นายสมชาย พูลสวัสดิ์ อธิบดีกรมสรรพสามิต นายจักรกฤษณ์ พาราพันธกุล อธิบดีกรมธนารักษ์ นายสุวิชัย โรจนวานิช ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และนายกฤษฎา จีนะวิจารณะ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง พร้อมด้วยข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวทุกระดับและทุกคนของกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันประกาศว่า ตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป จะปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยซื่อสัตย์ สุจริต เลิกผลประโยชน์ที่มีควรรับทั้งหลายทั้งปวง และไม่ทุจริตทั้งในรูปแบบของตัวเงิน สิ่งของ และเวลาราชการ จะประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมและคุณธรรมของข้าราชการที่ดีด้วยความโปร่งใส ปลอดจากคอร์รัปชันและจากการกระทำการทุจริตทุกประการ

พวกเราร้องขอให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบการดำเนินการตามปณิญาญายุกัษันี้ของพวกเรา และร้องขอให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเลิกจ่ายผลประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นให้แก่พวกเราเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ พวกเราขอให้คำมั่นว่าการดำเนินการตามปณิญาญายุกัษันี้จะไม่ส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติการตามภารกิจหลักของหน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง และจะไม่ส่งผลต่อคุณภาพของการให้บริการ การเพิ่มต้นทุนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน และการดำเนินการอื่นๆ แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ประกาศให้ทราบทั่วกัน

พวกเราข้าราชการ พนักงานราชการ

ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

กระทรวงการคลัง

แนวนโยบายการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ขอบเขตของนโยบาย

นโยบายการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ฉบับนี้ ใช้บังคับกับบุคลากรของ สคร. ทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร ถึงผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงบุคคลภายนอก สคร. ที่มีอำนาจผูกพันตามสัญญาหรือการได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของ สคร. ด้วย โดยให้ถือว่านโยบายนี้เป็นส่วนหนึ่งของอำนาจหน้าที่ตามสัญญาหรือตามคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คำนิยาม

“บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ของ สคร.” หมายความว่ารวมถึง

(๑) ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้าง สังกัด สคร.

(๒) บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาที่กระทำกับ สคร. เช่น ที่ปรึกษา ผู้รับจ้างตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง

“ผู้บริหารของ สคร.” หมายถึง ข้าราชการสังกัด สคร. ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้น ตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง และตำแหน่งประเภทวิชาการประเภทเชี่ยวชาญ

“การทุจริต” หมายถึง การกระทำที่เป็นการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา การทุจริตต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“การประพฤติมิชอบ” หมายถึง การประพฤติมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ใช้อำนาจในตำแหน่ง หรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“เรื่องร้องเรียน” หมายถึง การเสนอเรื่องราวความเดือดร้อนเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับ สคร. เช่น การประพฤติมิชอบตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาข้าราชการ สคร. หรือพบความผิดปกติในกระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างในส่วนราชการของ สคร. การบรรจุแต่งตั้ง ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างเกิดความไม่เป็นธรรม หรือพบการกระทำที่ทุจริตใดๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อ สคร. ข้อเสนอแนะ และ/หรือข้อคิดเห็นต่างๆ เป็นต้น

แนวนโยบายป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. ผู้บริหารของ สคร. ให้ความสำคัญกับมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การประเมินความเสี่ยง และการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบเพื่อมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ อำนาจหน้าที่ของ สคร. รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมของการไม่ยอมรับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และจะควบคุม กำกับเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นหน่วยงานภายใต้อำนาจหน้าที่ของตน โดยถือเป็นหน้าที่ และเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานด้วย
๒. ต้องไม่ยินยอมหรือยอมรับการทุจริตทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงไม่ละเลยหรือเพิกเฉย เมื่อพบ เห็นการกระทำที่เข้าข่ายการทุจริต
๓. สคร. มีการประเมินความเสี่ยงที่ครอบคลุมเรื่องการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๔. สคร. มีการดำเนินการเพื่อให้มีการตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริตและประพฤติ มิชอบ ซึ่งรวมถึงการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร และการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่อยู่ภายใต้นโยบายนี้ อย่างทั่วถึงตามระยะเวลาที่เหมาะสม
๕. สคร. จัดให้มีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

แนวทางการปฏิบัติ

๑. สคร. ดำเนินการทบทวนแนวทางการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ แนวนโยบาย ของ สคร.
๒. สคร. จะดำเนินการป้องกันเหตุที่จะก่อให้เกิดการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
 - ๒.๑ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง
 - ๒.๒ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางการสื่อสารทุกช่องทาง
๓. สคร. จะดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตภายในองค์กร โดยการสร้างช่องทางเพื่อรับ แจ้งการร้องเรียนข้อมูลการทุจริต และข้อมูลที่ร้องเรียนต้องเป็นความลับ และไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่น
๔. สคร. จะดำเนินการพัฒนาฐานความคิด plugged mind โดย
 - ๔.๑ ผู้บังคับบัญชาในทุกระดับชั้นต้องประพฤติปฏิบัติตน ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
 - ๔.๒ จัดอบรม/โครงการ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้บุคลากร สคร. อย่างสม่ำเสมอ
 - ๔.๓ มีการยกย่อง ชมเชยผู้ที่ประพฤติดีและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

แนวทาง
การแก้ไขปัญหาการทุจริต
ด้วยหลัก ๓ ป. (ปราบ ป้อง ปลุก)

ตามแนวทางของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

๑. ปราบ

“ปราบ” คือการปราบปรามทุจริต เป็นกรณีที่มีเหตุเกิดขึ้นแล้ว เป็นการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งประเทศไทยมีกฎหมายที่กำหนดลักษณะการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม จนถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๒๓, มาตรา ๑๒๓/๑, มาตรา ๑๒๓/๒, มาตรา ๑๒๓/๓ และการกระทำความผิดที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มาตรา ๑๐๐ – มาตรา ๑๐๓ ให้เป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และมีโทษทางอาญา (มาตรา ๑๐๓/๑, มาตรา ๑๒๒)

๒. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ – มาตรา ๑๖๖, มาตรา ๒๐๐ – มาตรา ๒๐๕

๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ – มาตรา ๑๑๔

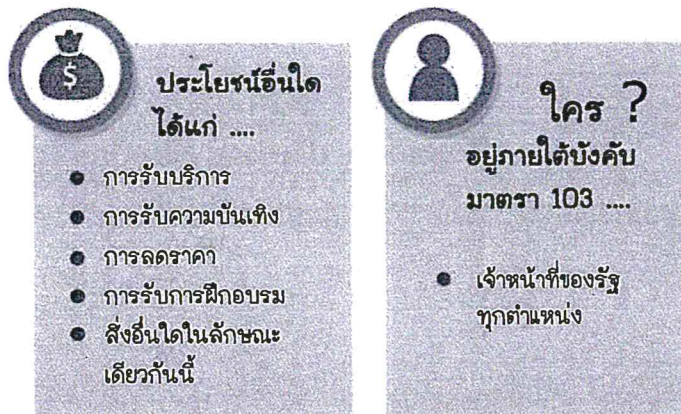
๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ – มาตรา ๘, มาตรา ๑๐ – มาตรา ๑๓

๒. ป้อง

“ป้อง” คือ การป้องกันการทุจริต เป็นมาตรการที่ใช้เพื่อลดโอกาสในการกระทำการทุจริตให้ยากขึ้น หรือไม่ให้เกิดขึ้น เช่น

๑. การห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

๒. การห้ามมิให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ตามมาตรา ๑๐๓ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อมูลจาก ชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ชุดที่ ๓

๒.๑ หลักเกณฑ์

เจ้าหน้าที่ของรัฐ จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมาย หรือ กฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎ ข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายอนุญาตให้รับได้

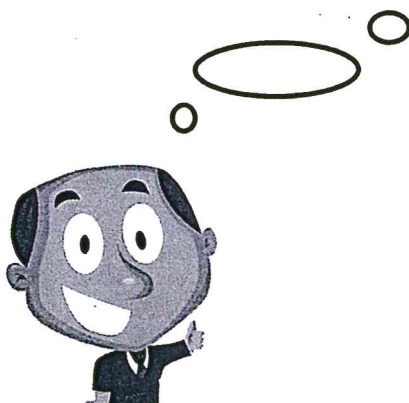
เจ้าหน้าที่ของรัฐ จะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวน ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดได้ดังนี้

๑. จากญาติที่ให้โดยเสนหา ตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

๒. จากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ ซึ่งมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน

๓,๐๐๐ บาท

๓. การให้ที่เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป เช่น มูลนิธิแห่งหนึ่งแจกของให้กับประชาชน ทั่วไปคนละ ๕,๐๐๐ บาท โดยไม่ได้เลือกให้เฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดผู้หนึ่ง

กรณีมีความจำเป็นต้องรับไว้

เพื่อรักษาไมตรี ต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาทันทีเพื่อวินิจฉัยว่าจำเป็นเหมาะสมที่จะรับเป็นสิทธิของตนหรือไม่

ถ้าผู้บังคับบัญชา มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับ ก็ให้คืนแก่ผู้ให้ทันที ถ้าคืนไม่ได้ก็ส่งมอบให้เป็นสิทธิของหน่วยงาน (เมื่อดำเนินการแล้วถือว่า เจ้าหน้าที่ไม่เคยรับทรัพย์สินนั้น)

ข้อมูลจาก ชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ชุดที่ ๓

๒.๒ บทลงโทษ สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๓ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ / ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ / ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

๓. การให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและการเรียไ้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไ้ของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

๓.๑ เราควรรับหรือไม่

ตามหลักการทางจริยธรรมแม้ว่าเราจะไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามมีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับ

๑. ถ้าเป็นการให้เงิน ท่านจะต้องปฏิเสธ ไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ การรับเงินสดหรือสิ่งใดๆที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงิน เช่น ล็อตเตอรี่ หุ้่น พันธบัตร เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและอาจเข้าข่ายการรับสินบน

๑.๑ การถูกเสนอสิ่งใดๆนอกเหนือจากเงินนั้นสิ่งที่คุณนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ คือ

- ทำไมเขาจึงเสนอให้ เช่น ให้แทนคำขอบคุณการเสนอให้มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่

- ความประทับใจของท่านต่อของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่จะส่งผลต่อการทำงานในอนาคต

๑.๒ ถ้าท่านทำงานอยู่ในกลุ่มเสี่ยง อ่อนไหว หรืออยู่ในข่ายที่ต้องได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษ เช่น งานตรวจสอบภายใน และงานตรวจคุณภาพต่างๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การออกไปอนุญาตหรือการอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ฯลฯ ท่านจะต้องปฏิบัติตามนโยบายและหลักจริยธรรมเรื่องนี้ มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

๒. การรับก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมหรือไม่ หากการรับก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์สาธารณะ แล้วผลประโยชน์ส่วนตนที่ได้รับกลายเป็นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือก่อให้เกิดข้อสงสัยต่อสาธารณชนว่าเป็นการประพฤติโดยมิชอบ

๓.๒ แนวพิจารณาในการปฏิบัติ

๑. ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็กหรือเป็นเรื่องเล็กน้อย ของขวัญนั้นๆ ย่อมเป็นทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะมียุ่ค่าราคาเท่าใด

๒. ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า ๓,๐๐๐ บาท ไม่ต้องรายงานและอาจเก็บเป็นของตนเองได้

๓. ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้

๔. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท และเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต้องรับให้องค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

๕. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดมากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะและหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญในการย้ายหน่วยงานในขณะดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากงานของของขวัญหรือผลประโยชน์ที่เพื่อนร่วมงานให้เมื่อเจ็บป่วย ฯลฯ

๖. ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียว กลุ่มเดียวกันหรือผู้ให้มีความสัมพันธ์กันหลายๆ ครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

๗. ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการแม้จะต่างคนต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่าสามพันบาทต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น

๘. ของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ (ประชาชนองค์กรเอกชน หรือบุคคลภายนอกองค์กร) ที่ได้อย่างสม่าเสมอบ่อยครั้งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือนก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบและคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการควรปฏิเสธการรับ

๙. เงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้(ตัวอย่างเช่น หุ่น พันธบัตร ล็อตเตอรี่) ต้องปฏิเสธไม่รับไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ)

๓.๓ เราสามารถเก็บของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ ไว้เองได้หรือไม่

๑) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เองหากมีค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๒) หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง ๓,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินใจว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่

๓) หากราคามากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการและส่วนราชการพิจารณาตัดสินใจจะใช้ประโยชน์อย่างไร

๓.๔ บทลงโทษ

การฝ่าฝืนนโยบายว่าด้วยการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้น และพร้อมฝ่าฝืน การปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมอาจถูกลงโทษตักเตือน ตัดเงินเดือน จนกระทั่งถึงไล่ออก ขึ้นกับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนั้นหากการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน ฉ้อฉลทุจริตและสามารถพิสูจน์ได้ว่า ข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆ รับของขวัญหรือผลประโยชน์ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรม ก่อให้เกิดผลประโยชน์ แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

แนวทางการป้องกันในการปฏิบัติงาน

ตามแนวทางของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และได้นำมาเทียบเคียง เป็นแนวทางทางการป้องกันการทุจริตตามภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

๑. งานพัสดุ

ข้อสังเกตในสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากการหลีกเลี่ยงไม่ทำตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดแล้ว ผู้เกี่ยวข้องสามารถ ที่จะดูรายละเอียดในสัญญา ว่าส่อจะมีการทุจริตหรือไม่ ดังนี้

๑. ดูว่าข้อกำหนด เงื่อนไขต่างๆ ในสัญญา มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสินค้าหรือวัสดุที่ต้องการ และชัดเจน หรือไม่

๒. ดูความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน รวมทั้งเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินงาน

๓. ดูภูมิหลังของผู้ประกอบการ ว่ามีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้อนุมัติหรือเจ้าหน้าที่หรือไม่

๔. ดูว่าผู้อนุมัติมีอำนาจหรือไม่ หรือมีผลประโยชน์ขัดกัน หรือไม่

๕. ดูว่าทำไมถึงไม่เลือกซื้อ/จ้างรายที่เสนอราคาต่ำสุด กรณีที่คุณภาพไม่ต่างกัน

๖. ดูการเบิกจ่ายเงินตามสัญญา และผลการตรวจรับงานสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

๗. ดูการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขในสัญญา มีการดำเนินการถูกต้องหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล ที่เป็นสาระสำคัญในสัญญา ทำให้ราคาสูงเกินสมควร

๘. ดูราคาสินค้าที่เสนอว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยสามารถเทียบเคียงกับสินค้าอื่นที่เหมือนกัน และคุณภาพใกล้เคียงกัน

๙. ดูว่าสัญญามีความยืดหยุ่นหรือซับซ้อนเพียงใด

๑๐. ดูว่าสัญญามีข้อกำหนดที่อนุญาตให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือก สามารถมอบหมาย หรือจ้างให้ผู้อื่นรับช่วง งานได้ และผู้ที่รับช่วงงานต่อคือ ผู้เสนอราคาที่ไม่ได้รับคัดเลือกในตอนแรก หรือไม่

สัญญาอื่นๆ ที่บ่งชี้ว่ามีการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

๑. การรับเงินสินบนจากผู้รับงานจ้าง

๒. ผลประโยชน์ขัดกัน หรือผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. การตั้งผู้ขายที่ไม่มีตัวตน เพื่อให้มีการเปรียบเทียบราคา

๔. มีร่องรอยการแก้ไขเอกสารการเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง

สคร. จัดจ้างบริษัท ก. จ้างบำรุงรักษาคอมพิวเตอร์ โดยวิธีประกาศเชิญชวน แบ่งงานออกเป็น ๔ งวด ปรากฏว่า การตรวจงานงวดที่ ๓ คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ทำการตรวจรับและลงชื่อตรวจรับการจ้าง ทั้งที่ส่งปริมาณงานไม่ครบตามสัญญา และได้เบิกจ่ายเงินงวดที่ ๓ ให้ผู้รับจ้างไป เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในฐานะผู้ทำและผู้ตรวจฎีกา ได้ทำบันทึกแย้งไว้แล้ว รวมทั้ง คณะกรรมการควบคุมงานได้ทำบันทึกเสนอผู้บริหาร ให้ระงับการเบิกจ่ายเงิน แต่ผู้บริหารสูงสุด กลับลงชื่ออนุมัติให้เบิกเงินได้ และลงลายมือชื่อส่งจ่ายเช็คให้

๒. การเงินและการบัญชี

ข้อสังเกตสัญญาณที่บ่งชี้การทุจริตเกี่ยวกับการเงินและบัญชี มีดังนี้

๑. ด้วามีการจ่ายเงินซ้ำซ้อนหรือไม่ เช่น ส่งเอกสารตัวจริงมาเบิกเงิน แล้วยังส่งสำเนาเป็นหลักฐานการเบิกเงินอีก (โดยการถ่ายเอกสารเหมือนฉบับจริง)
๒. ด้วามีการแก้ไขตัวเลข ราคา และปริมาณในเอกสารใบสำคัญคู่จ่าย หรือแก้ไขใบเสร็จ รับเงิน หรือไม่
๓. ด้วามีการทำสัญญาสั่งซื้อหรือว่าจ้างอย่างหนึ่ง แต่ได้รับของอีกอย่างหนึ่งหรือคุณภาพไม่เท่าเทียมกันกับที่สั่งซื้อ หรือไม่
๔. ด้วว่าเจ้าหน้าที่มีการปลอมแปลงเอกสารใบแจ้งหนี้มาเบิกเงินซ้ำ/ปลอมแปลงใบเสร็จ รับเงิน หรือไม่
๕. ด้วามีการสั่งซื้อของอย่างหนึ่ง แต่เปลี่ยนสิ่งของมาเป็นของที่ตนเองอยากได้แทนหรือไม่ แต่รายการยังคงเดิม
๖. ด้วว่าการซื้อสินค้า/สิ่งของนั้น มีความจำเป็นหรือไม่ หรือฟุ่มเฟือย หรือซื้อของแพงเกินสมควร
๗. ด้วามีการส่งใบแจ้งหนี้ เรียกเก็บเงินทั้งที่ยังไม่ได้ส่งสินค้า หรือหน่วยงานจ่ายเงินให้ทั้งที่ยังไม่ได้รับสินค้า หรือไม่
๘. ด้วามีการเบิกจ่ายงบประมาณเท็จ หรือมีการเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลังหรือว่ามีการแก้ไขหลักฐานการเงิน หรือไม่

ตัวอย่างการทุจริตการเงินการบัญชี

นางสาว ส. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี รับเงินจากผู้ประกอบการกิจการเอกชนและไม่นำเงินส่งให้หน่วยงาน รวมทั้งไม่ออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ประกอบการที่ได้ชำระเงินดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน ประกอบกับนางสาว ส. ได้รายงานการจัดเก็บหนี้จากผู้ประกอบการเอกชนไม่ตรงตามความเป็นจริง ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

สคร. จัดโครงการอบรมสัมมนาแก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินเป็นคำตอบแทนวิทยากรให้นาย ข. เป็นเงินจำนวน ๒,๔๐๐ บาท แต่ได้จัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณอีกฉบับเบิกจ่ายเงินเป็นคำตอบแทนวิทยากร เป็นเงินจำนวน ๔,๐๐๐ บาท เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

๓. งานบุคคล

ข้อสังเกตในงานด้านสรรหาบุคคล

การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน และส่งผลต่อความสำเร็จในการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การดำเนินการในแต่ละกระบวนการ จึงต้องกระทำอย่างรอบคอบ ระมัดระวังเอาใจใส่ และเป็นธรรม ผู้สอบแข่งขันสามารถมั่นใจได้ว่าไม่มีการทุจริต และผู้สอบแข่งขันหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. ตรวจสอบกระบวนการในการดำเนินงานในการสรรหาบุคคลได้ ดังนี้

๑.๑ ตรวจสอบว่า การสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ มีได้กระทำเพื่อเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างแท้จริง แต่พึงกระทำเพราะต้องการบุคคลเข้ามาปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ตรวจสอบว่า คณะกรรมการดำเนินการออกข้อสอบมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เข้าสอบแข่งขันหรือไม่ ก่อนดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการฯ ดังกล่าว

๑.๓ มีการจัดทำของใส่กระดาษคำตอบ ของกระดาษคำตอบที่ทำแล้ว และของกระดาษคำถาม แยกออกจากกันอย่างชัดเจน และมีจำนวนเท่ากับจำนวนผู้เข้าสอบจริง เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อสอบ

๑.๔ ตรวจสอบว่าการจัดทำข้อสอบ มีชั้นความลับมากเพียงพอหรือไม่ เช่น ควรมีการประทับเลขบนหัวกระดาษข้อสอบ เพื่อมิให้ผู้ตรวจข้อสอบทราบว่าเป็นข้อสอบของผู้เข้าสอบคนใด ของข้อสอบต้องไม่มีรอยปิดมัลลายเซ็นผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลฝ่ายการเจ้าหน้าที่อย่างถูกต้อง และมีการประทับตราชั้นความลับ

๑.๕ คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ต้องไม่ควรเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้สอบข้อเขียนได้ เพราะจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้สอบแข่งขันเฉพาะราย

๑.๖ สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เข้าสอบแข่งขัน สามารถตรวจสอบคะแนนสอบของตนเองได้อย่างเป็นธรรมและโปร่งใส

๑.๗ ระยะเวลาการเปิดรับสมัครควรเป็นไปตามเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด มิใช่เปิดรับในระยะเวลาที่สั้นกว่าที่ ก.พ. กำหนด

๒. สามารถส่งเรื่องร้องเรียนหากพบการกระทำความผิดหรือทุจริตผ่านช่องทาง ดังนี้

ประเภทของบุคคล	บุคคลทั่วไป	ข้าราชการ
ช่องทางการร้องเรียน	- ร้องเรียนผ่านช่องทางการร้องเรียนของ สคร. รายละเอียดตามหัวข้อการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ด้านท้ายของแนวนโยบายของ สคร. ฉบับนี้ - ร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานกฤษฎีกา	- ร้องเรียนผ่านช่องทางการร้องเรียนของ สคร. รายละเอียดตามหัวข้อการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ด้านท้ายของแนวนโยบายของ สคร. ฉบับนี้ - ร้องเรียนผ่านศูนย์รับเรื่องร้องเรียนของสำนักงานกฤษฎีกา - ร้องเรียนผ่านคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.)

ตัวอย่างการทุจริตด้านสรรหาบุคคล

นางสาว จ. เป็ตรับลูกจ้างชั่วคราวเป็นการพิเศษ เพราะหลานของตนเพิ่งเรียนจบในสายงานที่ส่วนงานราชการที่ตนสังกัดอยู่ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ตนจึงทำการเปิดรับสมัครเพียง ๓ วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด เพื่อที่จะให้มีผู้สมัครน้อย และเพิ่มโอกาสให้หลานของตนได้ทำงานสมดังความตั้งใจของตน ทำให้ส่วนราชการไม่ได้สรรหาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมอย่างแท้จริง

ข้อสังเกตในงานด้านพัฒนาและการบริหารบุคลากร

๑. มีการตั้งหลักเกณฑ์ในการพัฒนาด้านบุคคลอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชา เช่น หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นเงินเดือน หลักเกณฑ์การพิจารณาบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาอบรม
๒. หลักเกณฑ์ดังกล่าว ควรแบ่งตามระดับ เช่น เกณฑ์การประเมินระดับปฏิบัติการ ไม่ควรมีค่าคะแนนสูงกว่าระดับชำนาญการ และควรประเมินอย่างเป็นธรรม และโปร่งใส
๓. การมอบหมายข้าราชการให้ปฏิบัติราชการ ควรคำนึงถึงความรู้ความสามารถ เพื่อการพัฒนาข้าราชการให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง
๔. มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการให้มีตำแหน่งที่สูงขึ้นอย่างเป็นธรรม เพื่อลดการใช้ดุลยพินิจเฉพาะบุคคล เช่น มีการตั้งคณะกรรมการออกข้อสอบข้อเขียน การตั้งคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ผ่านการแสดงวิสัยทัศน์ โดยมีเกณฑ์การประเมินที่โปร่งใสและเป็นธรรม โดยไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ใดผู้หนึ่ง

ตัวอย่างการทุจริตด้านพัฒนาและการบริหารบุคลากร

การคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับสูง ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ การเชิญประชุมคณะกรรมการคัดเลือกมีการแจ้งล่วงหน้าก่อนวันประชุมน้อยกว่า ๓ วัน ทำให้ผู้แทน ก.พ. ใน อ.ก.พ. กระทรวง ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ อธิบดีกรม ศป. เข้าร่วมประชุมโดยควบ ๒ ตำแหน่งในเวลาเดียวกัน ทำให้ไม่เกิดการถ่วงดุลเป็นการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบ องค์ประกอบการประเมินไม่มีการกำหนดน้ำหนักของคะแนนแต่ละองค์ประกอบพร้อมองค์ประกอบย่อยที่ชัดเจนเป็นการขัดกับแนวปฏิบัติที่ ก.พ. กำหนด คณะกรรมการคัดเลือกมิได้มีการเปรียบเทียบข้อมูลบุคคลและมิได้คำนึงถึงผลงาน การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการจึงเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เป็นการใช้ดุลยพินิจที่ไม่โปร่งใส ไม่มีเหตุผล ประกอบการตัดสินใจอันเป็นการมิชอบ

๓. ปลูก

“ปลูก” คือ การปลูกฐานความคิด และจิตสำนึกให้คนในสังคมไทยในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐมี “ระบบคิดฐานสอง”

๓.๑ ระบบคิด ฐานสิบ (Analog) VS ระบบคิด ฐานสอง (Digital)” ซึ่งระบบคิดดังกล่าวเป็นการนำมาประยุกต์ใช้และเปรียบเทียบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนำไปเป็นหลักคิดในการปฏิบัติงาน

ระบบคิด “ฐานสิบ (Analog)”

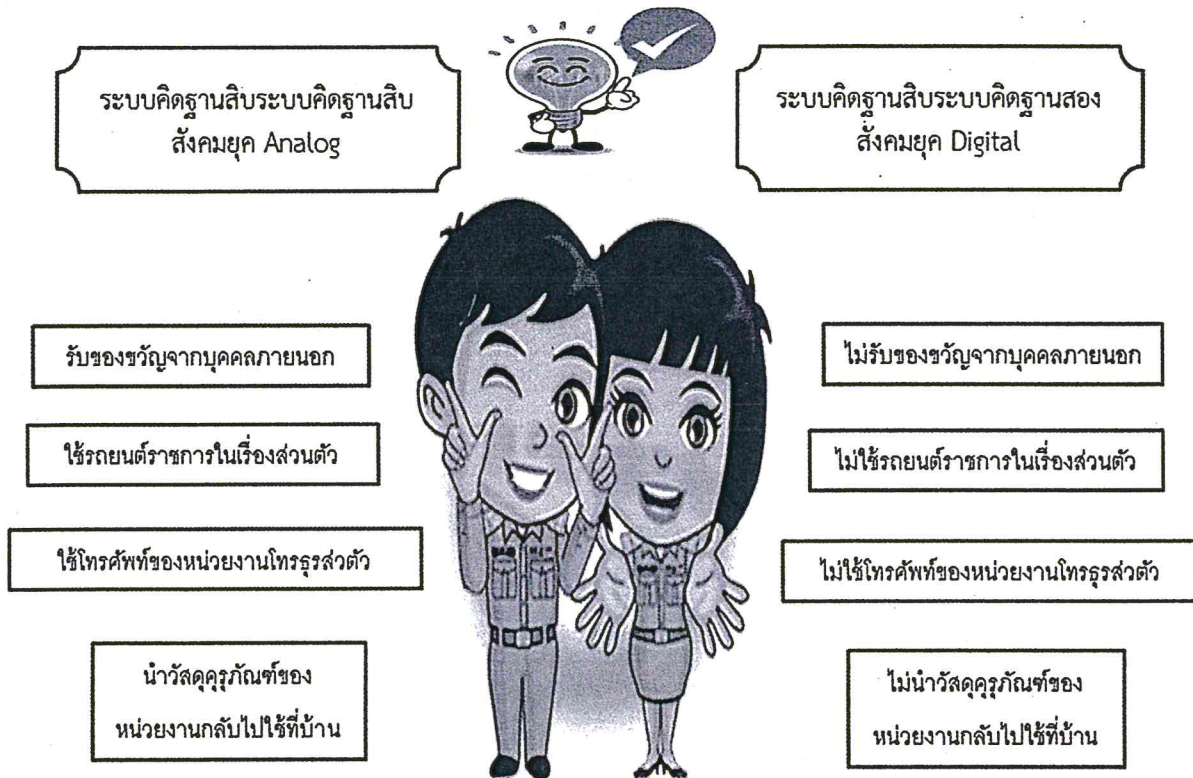
เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวเลขหลายตัว หมายถึง โอกาสที่จะเลือกได้หลายทาง เกิดความคิดที่หลากหลาย ซับซ้อน หากนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐจะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคิดเยอะ อาจจะนำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกันได้แยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันไม่ได้

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสิบ (Analog) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีระบบการคิดที่แยกแยะเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตนออกจากกันไม่ได้ นำประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกัน มีการนำบุคลากรหรือทรัพย์สินของทางราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เครือญาติ หรือพวกพ้องเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนรวมหรือของหน่วยงาน คอยแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

ระบบคิด “ฐานสอง Digital”

เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทาง คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) หมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, เท็จ กับ จริง, ทำได้ กับ ทำไม่ได้, ประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันอย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การปฏิบัติงานแบบใช้ระบบคิดฐานสอง (Digital) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีระบบการคิดที่สามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตนออกจากกันอย่างชัดเจนว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด สิ่งไหนทำได้ สิ่งไหนทำไม่ได้ สิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนตนสิ่งไหนคือประโยชน์ส่วนรวม ไม่นำบุคลากรหรือทรัพย์สินของราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ไม่เบียดบังราชการ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือของหน่วยงานเหนือกว่าประโยชน์ของส่วนตน เครือญาติ และพวกพ้อง ไม่แสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ราชการ ไม่รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการปฏิบัติหน้าที่ กรณีเกิดการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม จะยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

“จริยธรรม” ในความหมายที่จับต้องได้คือ ความประพฤติที่ถูกต้อง ชอบธรรม ดังนั้นการเป็นผู้มีจริยธรรม จึงเป็นแนวทางของบุคคล ผู้ปฏิบัติตนในกรอบของความ ประพฤติอันถูกต้องดีงาม อันบุคคลผู้มีชีวิตอยู่ที่ต้องพึ่งพา และอาศัยซึ่งกันและกันกับบุคคลอื่น และอยู่ในสังคมเพื่อการประกอบอาชีพและยังชีพของตนอยู่โดยสงบ สันติ เป็นสุข โดยเป็นการประกอบอาชีพที่ไม่เป็นการเบียดเบียนบุคคลอื่นนั้น เป็นการประพฤติปฏิบัติในการครองตน ของบุคคลที่มีจริยธรรม

จริยธรรมเป็นกรอบใหญ่ทางสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต การกระทำใดที่ผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต ย่อมเป็นความผิดจริยธรรมด้วย แต่ตรงกันข้าม การกระทำใดที่ฝ่าฝืน จริยธรรม อาจไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมและการทุจริต เช่น การมีพฤติกรรมส่วนตัวที่ไม่เหมาะสม การมีพฤติกรรมชู้สาว เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ขาดจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเข้าไปกระทำการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นขาดความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และจะเป็นต้นเหตุของการทุจริตต่อไป

การร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

ช่องทางการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

หากท่านพบการกระทำความผิดหรือการทุจริต ประพฤติมิชอบ สามารถร้องเรียน หรือแจ้งเบาะแสได้ที่

๑. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ชั้น ๒ อาคารธนาคาร
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ
๑๐๔๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๘-๕๕๘๐-๗ ต่อ ๓๑๒๐ หรือ ๒๑๙๙ หรือ ๒๒๐๖

๒. กรอกแบบฟอร์มร้องเรียน/แจ้งเบาะแส โดยระบุชื่อ นามสกุล และสังกัด ของบุคคลที่มีพฤติกรรมนั้น
วัน เวลา สถานที่ที่กระทำ รวมทั้งพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานอื่น (ถ้ามี) โดยจะระบุชื่อผู้แจ้งหรือไม่ก็ได้
แล้วส่งมาที่ กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ชั้น ๒ อาคารธนาคาร
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ หรือ

๓. ส่งเรื่องร้องเรียนผ่านทาง E-Mail

- ethics@sepo.go.th
- pimwilai_k@sepo.go.th หรือ
- chotrawee_s@sepo.go.th

หลักเกณฑ์

หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องร้องเรียน/แจ้งเบาะแสด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑. ใช้ถ้อยคำหรือข้อความสุภาพ ประกอบด้วย

- ชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแสดชัดเจน
- วัน เดือน ปี ของหนังสือร้องเรียน/แจ้งเบาะแส
- ข้อเท็จจริง หรือพฤติกรรมของเรื่องที่ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ปรากฏอย่างชัดเจนว่ามีมูลข้อเท็จจริง หรือ
ชี้ช่องทางแจ้งเบาะแส เกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่/หน่วยงาน ชัดแจ้งเพียงพอที่สามารถดำเนินการสืบสวน/
สอบสวนได้
- ระบุ พยานเอกสาร พยานวัตถุและพยานบุคคล (ถ้ามี)

๒. ข้อร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ต้องเป็นเรื่องจริงที่มีมูลเหตุ มิได้หวังสร้างกระแสหรือสร้างข่าวที่เสียหายต่อบุคคลอื่น
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. เป็นเรื่องที่ผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส ได้รับความไม่ชอบธรรม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ
ของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๔. เรื่องร้องเรียน/แจ้งเบาะแสที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่เพียงพอ หรือไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ในการ
ดำเนินการตรวจสอบหาข้อเท็จจริง สืบสวน สอบสวน ให้ยุติเรื่อง หรือรับทราบเป็นข้อมูล และเก็บเป็นฐานข้อมูล

ภาคผนวก

ใบลงนามรับทราบ แนวนโยบาย

ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต

สำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม.....

๑. ข้าพเจ้าได้รับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านทุจริต ฉบับนี้แล้ว
๒. ข้าพเจ้าได้อ่าน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติเป็นอย่างดี พร้อมทั้งมุ่งมั่นที่จะนำแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ ไปยึดถือปฏิบัติ และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการหรือโครงการต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีระบบการบริหารจัดการองค์กรที่มีความชัดเจน โปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรม ปราศจากการทุจริตต่อไป

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบฟอร์มการร้องเรียน/แจ้งเบาะแส
ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

วันที่.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

ชื่อ - สกุล

รหัสบัตรประชาชน/บัตรข้าราชการ.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

ที่อยู่.....

โทรศัพท์มือถือ.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลของผู้ถูกร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

ข้อกล่าวหาร้องเรียน/แจ้งเบาะแสเรื่อง.....

.....

พฤติการณ์การกระทำการทุจริตตามข้อกล่าวหาร้องเรียน/แจ้งเบาะแส โดยละเอียด (โปรดระบุวัน เวลา สถานที่
ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พยานบุคคลหรือพยานหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถตรวจสอบได้ และหากมีเอกสารหลักฐาน
ให้แนบมาด้วย)

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ร้องเรียน/แจ้งเบาะแส

กฎหมายที่กำหนดลักษณะการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๐๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาใช้บังคับกับการดำเนินการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๐ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา ๑๐๒ บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๓/๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

มาตรา ๑๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ หรือ มาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตน มิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้น ไม่มีความผิด

มาตรา ๑๒๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดใน พหุติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อ แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดใน ตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่ง ผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือ ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๓/๒ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๑๒๓/๓ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสน บาท

๒. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ – มาตรา ๑๖๖, มาตรา ๒๐๐ – มาตรา ๒๐๕

มาตรา ๑๔๗ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สิน เปียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๔๘ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือ จูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือ

จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภา จังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่

หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดใน ตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับ แต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาลหรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๒ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้ เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๓ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่เรียกเก็บหรือ ตรวจสอบภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใด โดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษี อากร ค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้น หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษี อากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมีต้องเสีย หรือเสียน้อยไปกว่าที่จะต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปี ถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่กำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้าใด ๆ เพื่อเรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย โดยทุจริตกำหนดราคาทรัพย์สินหรือสินค้านั้น เพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมิต้องเสียหรือเสีย่น้อยไปกว่าที่จะต้องเสีย ต้อง ระวังโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ตรวจสอบบัญชีตามกฎหมาย โดย ทุจริต แนะนำ หรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด เพื่อให้มีการละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จในบัญชีแก้ไขบัญชีหรือซ่อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การ เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมิต้องเสีย หรือเสีย่น้อยกว่าที่จะต้องเสีย ต้องระวังโทษจำคุก ตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๗ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวัง โทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐] ทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินหรือเอกสารใดอันเป็นหน้าที่ของตนที่จะปกครองหรือ รักษาไว้หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่ หมื่นบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๕๘ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ดูแล รักษาทรัพย์สินหรือเอกสารใด กระทำ การอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยถอน ทำให้เสียหาย ทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์หรือโดยยินยอมให้ ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งตราหรือเครื่องหมายอันเจ้าพนักงานได้ประทับหรือหมายไว้ที่ทรัพย์สินหรือ เอกสารนั้นในการปฏิบัติการตามหน้าที่ เพื่อเป็นหลักฐานในการยึดหรือรักษาสิ่งนั้น ต้องระวังโทษ จำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่รักษาหรือใช้ดวงตราหรือรอยตราของ ราชการหรือของผู้อื่น กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ โดยใช้ดวงตราหรือรอยตรานั้น หรือโดยยินยอม ให้ผู้อื่นกระทำเช่นนั้น ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๑ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสาร หรือดูแลรักษาเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองแสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๒ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ทำเอกสาร รับเอกสารหรือกรอก ข้อความลงในเอกสาร กระทำการดังต่อไปนี้ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ (๑) รับรองเป็นหลักฐานว่า ตนได้กระทำการอย่างใดขึ้น หรือว่าการอย่างใดได้กระทำ ต่อหน้าตนอันเป็นความเท็จ (๒) รับรองเป็นหลักฐานว่า ได้มีการแจ้งซึ่งข้อความอันมิได้มีการแจ้ง (๓) ละเว้นไม่จดข้อความซึ่งตนมีหน้าที่ต้องรับจด หรือจดเปลี่ยนแปลงข้อความเช่น ว่านั้น หรือ (๔) รับรองเป็นหลักฐานซึ่งข้อเท็จจริงอันเอกสารนั้น มุ่งพิสูจน์ความจริงอันเป็น ความเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีและปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ในการไปรษณีย์โทรเลขหรือโทรศัพท์ กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เปิด หรือยอมให้ผู้อื่นเปิด จดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข (๒) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหาย หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้เสียหาย ทำลายหรือ ทำให้สูญหาย ซึ่งจดหมายหรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข (๓) กัก ส่งให้ผิดทาง หรือส่งให้แก่บุคคลซึ่งรู้ว่ามีไขเป็นผู้ควรรับซึ่งจดหมาย หรือสิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข หรือ (๔) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ทางโทรเลขหรือทางโทรศัพท์ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๔ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน รู้หรืออาจรู้ความลับในราชการ กระทำโดย ประการใด ๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๕ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือ คำสั่ง ซึ่งได้สั่งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย หรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๑๖๖ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ละทิ้งงานหรือกระทำการอย่างใด ๆ เพื่อให้งาน หยุดชะงักหรือเสียหาย โดยร่วมกระทำการเช่นนั้นด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าความผิดนั้นได้กระทำลงเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เพื่อ บังคับรัฐบาล

หรือเพื่อข่มขู่ประชาชน ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสอง แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๐ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือจัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่ง อันเป็นการมิชอบ เพื่อจะช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ ต้องโทษ หรือให้รับโทษน้อยลง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่น บาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำหรือไม่กระทำนั้น เป็นการเพื่อ จะแกล้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดต้อง รับโทษ รับโทษหนักขึ้น หรือต้องถูกบังคับตามวิธีการเพื่อความปลอดภัย ผู้กระทำได้ระวางโทษ จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงยี่สิบปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๑ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือ ยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมีขอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วย หน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึง สี่แสนบาท หรือประหารชีวิต [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๒ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่ง โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใด ซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวาง โทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอด ชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือ ประหารชีวิต [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๓ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือ คำสั่งของศาล ป้องกัน หรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ที่ต้องคุมขังตาม อำนาจของศาล ของ พนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา กระทำด้วย ประการใด ๆ ให้ผู้ที่อยู่ในระหว่าง คุมขังนั้นหลุดพ้นจากการคุมขังไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีและปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสน สี่หมื่นบาท ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปนั้นเป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาของศาลหนึ่งศาลใดให้ ลงโทษประหาร ชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

มาตรา ๒๐๕ ถ้าการกระทำดังกล่าวในมาตรา ๒๐๔ เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังไปด้วยการกระทำโดยประมาทนั้น เป็นบุคคลที่ต้องคำ พิพากษาของศาลหนึ่งศาลใดให้ลงโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีขึ้นไป หรือมีจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิด จัดให้ได้ตัวผู้ที่หลุดพ้นจากการคุมขังคืนมาภายในสามเดือน ให้งดการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดนั้น [อัตราโทษ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล กฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐]

๓. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๔ ผู้ใดเป็นพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๕ ผู้ใดเป็นพนักงาน ใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบ ช่มชู้ใจหรือจงใจ เพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิตและปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๖ ผู้ใดเป็นพนักงานเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา ๗ ผู้ใดเป็นพนักงาน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานในหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๘ ผู้ใดเป็นพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่องค์การ บริษัทจำกัดห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท

มาตรา ๙ ผู้ใดเป็นพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสีย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๐ ผู้ใดเป็นพนักงาน มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๑ ผู้ใดเป็นพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ผู้ใดตกลงร่วมกันในการเสนอราคา เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้ประโยชน์ แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ โดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็น ธรรม หรือโดยการกีดกันมิให้มีการเสนอสินค้าหรือบริการอื่นต่อหน่วยงานของรัฐ หรือโดยการ เอาเปรียบแก่หน่วยงานของรัฐอันมิใช่เป็นไปในทางการประกอบธุรกิจปกติต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปีและปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ผู้ใดเป็นธุระในการชักชวนให้ผู้อื่นร่วมตกลงกันในการกระทำความผิดตามที่ บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๕ ผู้ใดให้ขอให้หรือรับว่าจะให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่ผู้อื่นเพื่อประโยชน์ในการเสนอราคา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจูงใจให้ผู้นั้นร่วมดำเนินการใดๆ อันเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ หรือเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นทำการเสนอราคาสูงหรือต่ำจนเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้า บริการ หรือสิทธิที่จะ ได้รับ หรือเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่เข้าร่วมในการเสนอราคาหรือถอนการเสนอราคา ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใด จะสูงกว่า ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำ การตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดด้วย

มาตรา ๖ ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้จำยอมร่วมดำเนินการใดๆ ในการเสนอราคา หรือไม่เข้าร่วมในการเสนอราคา หรือถอนการเสนอราคา หรือต้องทำการเสนอราคาตามที่กำหนด โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญด้วยประการใดๆ ให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปีและปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคา สูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของ รัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๗ ผู้ใดใช้อุปายหลอกลวงหรือกระทำการโดยวิธีอื่นใดเป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่ มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรมหรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปีและปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดระหว่างผู้ ร่วมกระทำความผิดนั้นหรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใด จะสูงกว่า

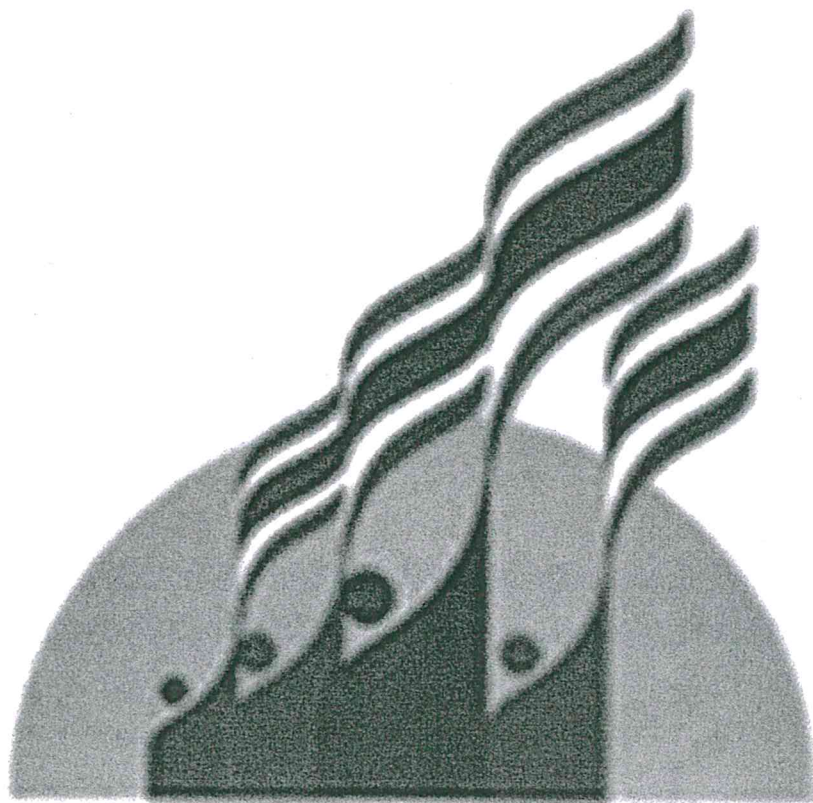
มาตรา ๘ ผู้ใดโดยทุจริตทำการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐโดยรู้ว่าราคาที่ เสนอนั้นต่ำมากเกินไปจนเกินกว่าปกติ จนเห็นได้ชัดว่าไม่เป็นไปตามลักษณะสินค้าหรือบริการ หรือเสนอ ผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐ สูงกว่าความเป็นจริงตามสิทธิที่จะได้รับ โดยมี วัตถุประสงค์เป็นการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมและการ กระทำเช่นนั้น เป็นเหตุให้ไม่ สามารถปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาได้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี และปรับร้อยละ ห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคา หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

มาตรา ๑๐ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใดซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ในการ อนุมัติการพิจารณาหรือการ ดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาครั้งใด รู้หรือมี พฤติการณ์ปรากฏแจ้งชัดว่าควรรู้ว่าการเสนอราคาใน ครั้งนั้นมีการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ละเว้นไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิกการดำเนินการเกี่ยวกับ การเสนอราคาใน ครั้งนั้น มีความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง สิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๑ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใด หรือผู้ได้รับมอบหมายจาก หน่วยงานของรัฐผู้ใด โดยทุจริตทำ การออกแบบ กำหนดราคา กำหนดเงื่อนไข หรือกำหนด ผลประโยชน์ตอบแทน อันเป็นมาตรฐานในการเสนอราคา โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม หรือเพื่อช่วยเหลือให้ผู้เสนอราคารายใดได้มีสิทธิ เข้าทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐโดยไม่เป็นธรรม หรือเพื่อกีดกันผู้เสนอราคารายใดมิให้มีโอกาสเข้าแข่งขันในการ เสนอราคาอย่างเป็นธรรม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปีหรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสน บาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๒ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใดกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้หรือกระทำการใดๆ โดยมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อ เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคารายใดให้เป็นผู้มีสิทธิ ทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ มี ความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุก ตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๑๓ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือกรรมการหรืออนุกรรมการใน หน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช่เป็น เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐผู้ใด กระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้หรือกระทำการใดๆ ต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วย งานของรัฐซึ่งมีอำนาจหรือหน้าที่ใน การอนุมัติการพิจารณา หรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคา เพื่อจูงใจหรือทำให้ จำยอมต้องยอมรับการเสนอราคาที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าผู้นั้น กระทำความผิดฐานกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปีถึงยี่สิบปีหรือ จำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึงสี่แสนบาท

"ประเทศไทย ใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต"
(Zero Tolerance & Clean Thailand)

บรรณานุกรม

- https://www.nacc.go.th/download/doc/Binder_new_๓.pdf
- http://๒๐๓.๑๑๔.๑๒๒.๘๕/ewt_news.php?nid=๑๗๗
- https://www.nacc.go.th/download/article/article_๒๐๑๔๑๐๐๘๑๖๒๑๔๐.pdf
- https://www.nacc.go.th/download/article/article_๒๐๑๕๐๙๒๘๑๖๐๘๕๓.pdf
- <https://www.nacc.go.th/main.php?filename=index>
- <http://wiki.kpi.ac.th/images/c/cf> พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ.pdf
- <http://www.local.moi.go.th/law๓๔.htm>
- <http://web.krisdika.go.th/data/law/law๔/%BB๐๖/%BB๐๖-๒๐-๙๙๙๙-update.pdf>
- คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม. ก.พ.ค. ผู้พิทักษ์ระบบคุณธรรม เล่ม ๔. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๗.
- ป.ป.ช.. คู่มือประกอบโครงการปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม จิตพอเพียง ความอาย และไม่ทนต่อการทุจริต., ๒๕๖๐
- ป.ป.ช. คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ.

จัดทำโดย

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

๓๑๐ อาคารธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ชั้น ๒

ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

